

**PROGRAM WEWNĄTRZSZKOLNEGO SYSTEMU
DORADZTWA ZAWODOWEGO**

**W SZKOLE PODSTAWOWEJ W SOBIAŁKOWIE
W ROKU SZKOLNYM 2020/2021**

Podstawa prawna:

- a) Ustawa z dnia 7 września 1991 roku o systemie oświaty;
- b) Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe;
- c) Ustawa z 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela;
- d) Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 16 sierpnia 2018 r. w sprawie doradztwa zawodowego;
- e) Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach;
- f) Rozporządzenie MEN z 17 marca 2017 r. w sprawie szczegółowej organizacji publicznych szkół i publicznych przedszkoli;
- g) Rozporządzenie MEN z 28 marca 2017 r. w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół;
- h) Rozporządzenie MEN z 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej.

Preorientacja zawodowa w oddziałach przedszkolnych

1. Założenia ogólne programu:

- a) rozwijanie wiedzy o zawodach i ich znaczeniu w najbliższym otoczeniu dziecka;

- b) redukowanie społecznych i kulturowych stereotypów dotyczących aktywności zawodowej;
- c) kształtowanie postawy szacunku dla pracy własnej i innych;
- d) pobudzanie i rozwijanie zainteresowań i uzdolnień;
- e) rozwijanie kompetencji miękkich związanych z pracą w zespole i organizacją własnej aktywności.

2. Główny cel preorientacji zawodowej:

Celem preorientacji zawodowej jest wstępne zapoznanie dzieci z wybranymi zawodami i środowiskiem pracy, kształtowanie pozytywnej i proaktywnej postawy dzieci wobec pracy i edukacji a także pobudzanie i rozwijanie zdolności oraz zainteresowań dzieci.

3. Treści programowe dla przedszkola:

1. Poznanie siebie

Dziecko:

- 1.1 określa, co lubi robić;
- 1.2 podaje przykłady różnych zainteresowań;
- 1.3 określa, co robi dobrze;
- 1.4 podejmuje działania i opisuje, co z nich wyniknęło dla niego i dla innych.

2. Świat zawodów i rynek pracy

Dziecko:

- 2.1 odgrywa różne role zawodowe w zabawie;
- 2.2 podaje nazwy zawodów wykonywanych przez osoby w jego najbliższym otoczeniu i nazwy tych zawodów, które wzbudziły jego zainteresowanie, oraz identyfikuje i opisuje czynności zawodowe wykonywane przez te osoby;
- 2.3 wskazuje zawody zaangażowane w powstawanie produktów codziennego użytku oraz w zdarzenia, w których dziecko uczestniczy, takie jak wyjście na zakupy, koncert, pocztę;
- 2.4 podejmuje próby posługiwania się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny;
- 2.5 opowiada o sobie w grupie rówieśniczej.

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

Dziecko:

- 3.1 nazywa etapy edukacji (bez konieczności zachowania kolejności chronologicznej);
- 3.2 nazywa czynności, których lubi się uczyć.

4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych

Dziecko:

- 4.1 opowiada, kim chciałoby zostać;
- 4.2 na miarę swoich możliwości planuje własne działania lub działania grupy rówieśniczej przez wskazanie pojedynczych

czynności i zadań niezbędnych do realizacji celu;

4.3 podejmuje próby decydowania w ważnych dla niego sprawach, indywidualnie i w ramach działań grupy rówieśniczej.

Zajęcia w zakresie preorientacji zawodowej w oddziałach przedszkolnych są spójne z treściami realizowanego na tym etapie programu edukacji przedszkolnej.

Ponadto w ramach preorientacji zawodowej będą realizowane, według uznania i potrzeb nauczyciela, wycieczki do miejsc pracy oraz spotkania z przedstawicielami zawodów. Wydarzenia te będą spójne z celami i treściami realizowanymi w odniesieniu do podstawy programowej.

4. Monitoring i ewaluacja wewnętrzna WSDZ:

- a) Wewnętrzny System Doradztwa Zawodowego oraz roczny plan doradztwa są monitorowane. Za monitoring odpowiada dyrektor szkoły, doradca zawodowy, wychowawcy oddziałów klasowych;
- b) monitoring stanowi podstawę do okresowej ewaluacji i modyfikacji WSDZ;
- c) dyrektor, po konsultacji z doradcą zawodowym i wychowawcami oddziałów klasowych, ustala sposoby, zasady i harmonogram oraz obszary prowadzenia monitoringu i ewaluacji;
- d) ewaluacja przeprowadzana jest co roku;
- e) rada pedagogiczna, rodzice uczniów, osoby i instytucje z otoczenia gospodarczo-społecznego są informowani o realizacji doradztwa zawodowego w szkole. Działanie to ma charakter informacyjny, a także promujący szkołę i pracę doradcy zawodowego oraz osób zaangażowanych w zadania z doradztwa zawodowego.

Orientacja zawodowa w klasach I-VI szkoły podstawowej

1. Założenia ogólne programu:

- a) orientacja zawodowa rozumiana jako ogół działań o charakterze dydaktyczno-wychowawczym, ukierunkowanych na kształtowanie u uczniów klas I –VI szkoły podstawowej pozytywnej i proaktywnej postawy wobec pracy i edukacji poprzez poznawanie i rozwijanie własnych zasobów oraz nabywanie wiedzy na temat zawodów i rynku pracy;
- b) uwzględnienie etapów rozwojowych dziecka w procesie przygotowywania go do planowania własnej kariery edukacyjno-zawodowej,
- c) powiązanie działań realizowanych w ramach orientacji zawodowej z treściami kształcenia ogólnego, co umożliwi uczniom dostrzeganie związków pomiędzy tym, czego się uczą, a swoją dalszą edukacją i przyszłą karierą zawodową;
- d) uwypuklenie roli kompetencji kluczowych przewidzianych do rozwijania w ramach podstawy programowej (tj. postawy: kreatywności, przedsiębiorczości, innowacyjności i współpracy zespołowej).

2. Główny cel doradztwa zawodowego:

Celem orientacji zawodowej w klasach I – VI szkoły podstawowej jest wstępne poznawanie własnych zasobów, zapoznanie uczniów z różnymi zawodami na rynku pracy, kształtowanie pozytywnej i proaktywnej postawy wobec pracy i edukacji oraz stwarzanie sytuacji edukacyjnych sprzyjających poznawaniu i rozwijaniu zainteresowań oraz pasji.

3. Działania związane z orientacją zawodową i ich adresaci:

Działania związane z doradztwem zawodowym w szkole podstawowej są kierowane do trzech grup adresatów:

a) uczniów:

- prowadzenie zajęć grupowych,
- udzielanie porad i konsultacji indywidualnych,
- aranżowanie sytuacji sprzyjających poznawaniu własnych zasobów np. poprzez udział w konkursach, przygotowywanie określonych zadań na zajęcia przedmiotowe, udział w organizowaniu uroczystości i imprez szkolnych,
- określanie potencjału edukacyjno-zawodowego,
- prowadzenie kół zainteresowań,
- umożliwienie dostępu do informacji edukacyjno-zawodowej poprzez stronę internetową szkoły, tablicę informacyjną, e-dziennik,
- organizowanie spotkań z przedstawicielami instytucji rynku pracy,
- stwarzanie okazji do udziału w wydarzeniach takich, jak np. targi edukacyjne,
- informowanie o ofercie kształcenia w szkołach programowo wyższych,
- organizowanie w salach lekcyjnych kącików zawodoznawczych,
- organizowanie imprez o charakterze zawodoznawczym, np. konkursy,
- organizowanie spotkań z inspirującymi osobami (pasjonatami, autorami innowacyjnych rozwiązań – młodymi ludźmi, którzy odnieśli sukces zawodowy).

b) rodziców:

- organizowanie spotkań informacyjno-doradczych z doradcą zawodowym w szkole,
- inicjowanie kontaktów z przedstawicielami instytucji działających na rynku pracy,
- organizowanie spotkań z przedstawicielami firm lokalnego rynku pracy,

- prowadzenie konsultacji dotyczących decyzji edukacyjno-zawodowych uczniów,
- informowanie o targach edukacyjnych,
- udostępnianie informacji edukacyjnych i zawodowych (między innymi poprzez: biblioteczkę, stronę www szkoły, tablicę informacyjną, e-dziennik),
- włączanie rodziców w szkolne działania związane z orientacją zawodową i doradztwem zawodowym.

c) nauczycieli:

- umożliwienie udziału w szkoleniach i kursach z zakresu doradztwa zawodowego,
- prowadzenie lekcji otwartych,
- zwoływanie szkoleniowych posiedzeń rady pedagogicznej,
- organizowanie wizyt studyjnych w firmach,
- organizowanie spotkań z przedstawicielami firm lokalnego rynku pracy,
- udostępnianie zasobów z obszaru doradztwa zawodowego,
- wspieranie w realizacji zadań doradztwa zawodowego.
-

4.Treści programowe dla klas I-III szkoły podstawowej:

1.Poznanie siebie

Uczeń:

- 1.1 opisuje swoje zainteresowania i określa, w jaki sposób może je rozwijać;
- 1.2 prezentuje swoje zainteresowania wobec innych osób;

- 1.3 podaje przykłady różnorodnych zainteresowań ludzi;
- 1.4 podaje przykłady swoich mocnych stron w różnych obszarach;
- 1.5 podejmuje działania w sytuacjach zadaniowych i opisuje, co z nich wyniknęło dla niego i dla innych.

2.Świat zawodów i rynek pracy

Uczeń:

- 2.1 odgrywa różne role zawodowe w zabawie;
- 2.2 podaje nazwy zawodów wykonywanych przez osoby w bliższym i dalszym otoczeniu oraz opisuje podstawową specyfikę pracy w wybranych zawodach;
- 2.3 opisuje, czym jest praca, i omawia jej znaczenie w życiu człowieka na wybranych przykładach;
- 2.4 omawia znaczenie zaangażowania różnych zawodów w kształt otoczenia, w którym funkcjonuje;
- 2.5 opisuje rolę zdolności i zainteresowań w wykonywaniu danego zawodu;
- 2.6 posługuje się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny.

3.Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

Uczeń:

- 3.1 uzasadnia potrzebę uczenia się i zdobywania nowych umiejętności;
- 3.2 wskazuje treści, których lubi się uczyć;
- 3.3 wymienia różne źródła wiedzy i podejmuje próby korzystania z nich.

4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych

Uczeń:

- 4.1 opowiada, kim chciałby zostać i co chciałby robić;
- 4.2 planuje swoje działania lub działania grupy, wskazując na podstawowe czynności i zadania niezbędne do realizacji celu;
- 4.3 próbuje samodzielnie podejmować decyzje w sprawach związanych bezpośrednio z jego osobą.

5. Treści programowe dla klas IV-VI szkoły podstawowej:

1. Poznawanie własnych zasobów

Uczeń:

- 1.1 określa własne zainteresowania i uzdolnienia oraz kompetencje;
- 1.2 wskazuje swoje mocne strony oraz możliwości ich wykorzystania w różnych dziedzinach życia;
- 1.3 podejmuje działania w sytuacjach zadaniowych i ocenia swoje działania, formułując wnioski na przyszłość;
- 1.4 prezentuje swoje zainteresowania i uzdolnienia wobec innych osób z zamiarem zaciekawienia odbiorców.

2. Świat zawodów i rynek pracy

Uczeń:

- 2.1 wymienia różne grupy zawodów i podaje przykłady zawodów charakterystycznych dla poszczególnych grup, opisuje

różne ścieżki ich uzyskiwania oraz podstawową specyfikę pracy w zawodach;

2.2 opisuje, czym jest praca i jakie ma znaczenie w życiu człowieka;

2.3 podaje czynniki wpływające na wybory zawodowe;

2.4 posługuje się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny;

2.5 wyjaśnia rolę pieniądza we współczesnym świecie i jego związek z pracą.

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

Uczeń:

3.1 wskazuje różne sposoby zdobywania wiedzy, korzystając ze znanych mu przykładów, oraz omawia swój indywidualny sposób nauki;

3.2 wskazuje przedmioty szkolne, których lubi się uczyć;

3.3 samodzielnie dociera do informacji i korzysta z różnych źródeł wiedzy.

4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych

Uczeń:

4.1 opowiada o swoich planach edukacyjno-zawodowych;

4.2 planuje swoje działania lub działania grupy, wskazując szczegółowe czynności i zadania niezbędne do realizacji celu;

4.3 próbuje samodzielnie podejmować decyzje w sprawach związanych bezpośrednio lub pośrednio z jego osobą.

W roku szkolnym 2020/2021 zadania w zakresie orientacji zawodowej realizowane będą poprzez zajęcia w ramach lekcji z wychowawcą na podstawie publikacji: J. Brzezińska-Lauk, E. Kruk-Krymula, K. Nikorowska, Przykładowy program orientacji zawodowej dla klas IV-VI – szkoły podstawowej z proponowanymi scenariuszami, ORE, Warszawa 2017. (<https://doradztwo.ore.edu.pl/programy-i-wsdz/>):

- Ja- co to znaczy? – kl. IV.
- Moc jest ze mną – ja też jestem Supermanem – kl. IV.
- Jak się uczyć szybciej i efektywnie– mój indywidualny styl uczenia się- kl. V.
- Przedmioty, które lubię – jako drogowskazy zawodowe – kl. V
- Wybieram ten zawód, bo... – kl. VI.
- Umiejętności – od przeszłości do przyszłości. – kl. VI

6. Realizatorzy działań związanych z doradztwem zawodowym:

W szkole podstawowej w realizację działań związanych z doradztwem zawodowym zaangażowani są wszyscy członkowie rady pedagogicznej:

a) dyrektor:

- odpowiada za organizację działań związanych z doradztwem zawodowym,
- zapewnia warunki do realizowania w szkole zajęć orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego,
- organizuje w szkole wspomaganie realizacji działań z zakresu orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego poprzez planowanie i przeprowadzanie działań mających na celu poprawę jakości pracy placówki w tym obszarze,

b) nauczyciele wychowawcy, nauczyciele (w tym nauczyciele edukacji wczesnoszkolnej), nauczyciel-wychowawca w świetlicy

szkolnej, nauczyciel-bibliotekarz, specjaliści (m.in. pedagog, psycholog, doradca zawodowy):

- określają mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia uczniów,
- pomagają uczniom w planowaniu kształcenia i kariery zawodowej,
- prowadzą zajęcia z zakresu orientacji zawodowej i zajęcia związane z wyborem kierunku kształcenia i zawodu,
- eksponują w trakcie bieżącej pracy z uczniami związki realizowanych treści nauczania z treściami programowymi orientacji zawodowej,

- włączają do swoich planów wychowawczych zagadnienia z zakresu orientacji zawodowej,
- realizują tematy związane z orientacją zawodową na godzinach wychowawczych,
- wskazują uczniom specjalistów, którzy mogą udzielać wsparcia w planowaniu kariery zawodowej,
- współpracują z rodzicami w zakresie planowania ścieżki kariery edukacyjno-zawodowej ich dzieci,
- współpracują z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym,
- przygotowują uczniów do udziału w konkursach np. zawodoznawczych,
- prowadzą koła zainteresowań,
- organizują w sali edukacji wczesnoszkolnej kąciki zawodoznawcze,
- opracowuje, aktualizuje i udostępnia zasoby dotyczące doradztwa zawodowego,
- rozpoznają i wspierają w rozwoju zdolności i uzdolnienia uczniów,
- wskazują uczniom specjalistów, którzy mogą udzielać wsparcia w wyborze kierunku kształcenia i zawodu.

7. Sojusznicy – sieć współpracy:

- a) poradnie psychologiczno-pedagogiczne (PPP);
- b) ośrodki doskonalenia nauczycieli (ODN);
- c) biblioteki pedagogiczne;
- d) szkoły ponadpodstawowe;
- e) centra kształcenia praktycznego (CKP);
- f) urzędy pracy;
- g) cechy rzemiosł różnych i przedsiębiorczości, izby rzemieślnicze, CWRKDiZ;
- h) ochotnicze hufce pracy (OHP), centra edukacji i pracy młodzieży, mobilne centra informacji zawodowej, młodzieżowe centra kariery;

- i) pracodawcy;
- j) kuratoria oświaty, urzędy marszałkowskie, starostwa powiatowe, urzędy miast i gmin;
- k) Ośrodek Rozwoju Edukacji (ORE).

8. Monitoring i ewaluacja wewnętrzna WSDZ:

- a) Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego oraz roczny plan doradztwa są monitorowane. Za monitoring odpowiada dyrektor szkoły, doradca zawodowy, wychowawcy oddziałów klasowych;
- b) monitoring stanowi podstawę do okresowej ewaluacji i modyfikacji WSDZ;
- c) dyrektor, po konsultacji z doradcą zawodowym i wychowawcami oddziałów klasowych, ustala sposoby, zasady i harmonogram oraz obszary prowadzenia monitoringu i ewaluacji;
- d) ewaluacja przeprowadzana jest co roku;
- e) rada pedagogiczna, rodzice uczniów, osoby i instytucje z otoczenia gospodarczo-społecznego są informowani o realizacji doradztwa zawodowego w szkole. Działanie to ma charakter informacyjny, a także promujący szkołę i pracę doradcy zawodowego oraz osób zaangażowanych w zadania z doradztwa zawodowego.

Doradztwo zawodowe w klasach VII-VIII szkoły podstawowej

1. Założenia ogólne programu:

- a) program stanowi realizację jednolitej, uwzględniającej etapy rozwojowe uczestników oraz specyfikę typów szkół, systemowej koncepcji doradztwa zawodowego rozumianego jako: uporządkowane i zaplanowane działania mające na celu wspieranie uczniów klas VII – VIII szkół podstawowych oraz uczniów i słuchaczy szkół ponadpodstawowych w procesie świadomego i samodzielnego podejmowania decyzji edukacyjnych i zawodowych;
- b) uwzględnienie etapów rozwojowych dziecka w procesie przygotowywania go do planowania własnej kariery edukacyjno-zawodowej;
- c) powiązanie działań realizowanych w ramach doradztwa zawodowego z treściami kształcenia ogólnego, co umożliwia uczniom dostrzeganie związków pomiędzy tym, czego się uczą, a swoją dalszą edukacją i przyszłą karierą zawodową;
- d) uwypuklenie roli kompetencji kluczowych przewidzianych do rozwijania w ramach podstawy programowej (tj. postawy: kreatywności, przedsiębiorczości, innowacyjności i współpracy zespołowej).

2. Główny cel doradztwa zawodowego:

Celem doradztwa zawodowego w klasach VII – VIII szkoły podstawowej jest przygotowanie uczniów do odpowiedzialnego planowania kariery i podejmowania, przy wsparciu doradczym, decyzji edukacyjnych i zawodowych, uwzględniających znajomość własnych zasobów oraz informacje na temat rynku pracy i systemu edukacji.

3. Działania związane z doradztwem zawodowym i ich adresaci:

Działania związane z doradztwem zawodowym w szkole podstawowej są kierowane do trzech grup adresatów:

a) uczniów:

- prowadzenie zajęć grupowych,
- udzielanie porad i konsultacji indywidualnych,
- pomaganie uczniom w przygotowywaniu teczek „portfolio”,
- aranżowanie sytuacji sprzyjających poznawaniu własnych zasobów np. poprzez udział w konkursach, przygotowywanie określonych zadań na zajęcia przedmiotowe, udział w organizowaniu uroczystości i imprez szkolnych,
- prowadzenie projektów edukacyjnych tematycznie powiązanych z doradztwem zawodowym,
- umożliwienie dostępu do informacji edukacyjno-zawodowej poprzez stronę internetową szkoły, tablicę informacyjną, e-dziennik,
- określanie potencjału edukacyjno-zawodowego,
- prowadzenie kół zainteresowań,
- organizowanie spotkań z przedstawicielami instytucji rynku pracy,
- stwarzanie okazji do udziału w wydarzeniach takich, jak np. targi edukacyjne,
- umożliwianie udziału w spotkaniach informacyjnych z przedstawicielami szkół ponadpodstawowych,
- informowanie o ofercie kształcenia w szkołach programowo wyższych,
- organizowanie imprez o charakterze zawodoznawczym, np. konkursy,
- organizowanie spotkań z inspirującymi osobami (pasjonatami, autorami innowacyjnych rozwiązań – młodymi ludźmi, którzy odnieśli sukces zawodowy),

- stwarzanie uczniom klas VII–VIII możliwości udziału w zajęciach u pracodawców lub w centrach kształcenia praktycznego – zgodnie z ich zainteresowaniami i potrzebami.

a) rodziców:

- organizowanie spotkań informacyjno-doradczych z doradcą zawodowym w szkole,
- inicjowanie kontaktów z przedstawicielami instytucji działających na rynku pracy,
- organizowanie spotkań z przedstawicielami firm lokalnego rynku pracy,
- prowadzenie konsultacji dotyczących decyzji edukacyjno-zawodowych uczniów,
- informowanie o targach edukacyjnych,
- udostępnianie informacji edukacyjnych i zawodowych (między innymi poprzez: biblioteczkę, stronę www szkoły, tablicę informacyjną, e-dziennik),
- włączanie rodziców w szkolne działania związane z doradztwem zawodowym.

b) nauczycieli:

- umożliwienie udziału w szkoleniach i kursach z zakresu doradztwa zawodowego,
- prowadzenie lekcji otwartych,
- zwoływanie szkoleniowych posiedzeń rady pedagogicznej,
- organizowanie wizyt studyjnych w firmach,
- organizowanie spotkań z przedstawicielami firm lokalnego rynku pracy,
- udostępnianie zasobów z obszaru doradztwa zawodowego,
- wspieranie w realizacji zadań doradztwa zawodowego.

4. Treści programowe dla klas VII-VIII szkoły podstawowej:

1. Poznanie własnych zasobów

Uczeń:

- 1.1 określa wpływ stanu zdrowia na wykonywanie zadań zawodowych;
- 1.2 rozpoznaje własne zasoby (zainteresowania, zdolności, uzdolnienia, kompetencje, predyspozycje zawodowe);
- 1.3 dokonuje syntezy przydatnych w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej informacji o sobie wynikających z autoanalizy, ocen innych osób oraz innych źródeł;
- 1.4 rozpoznaje własne ograniczenia jako wyzwania w odniesieniu do planów edukacyjno-zawodowych;
- 1.5 rozpoznaje swoje możliwości i ograniczenia w zakresie wykonywania zadań zawodowych i uwzględnia je w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej;
- 1.6 określa aspiracje i potrzeby w zakresie własnego rozwoju i możliwe sposoby ich realizacji;
- 1.7 określa własną hierarchię wartości i potrzeb.

2. Świat zawodów i rynek pracy

Uczeń:

- 2.1 wyszukuje i analizuje informacje na temat zawodów oraz charakteryzuje wybrane zawody, uwzględniając kwalifikacje wyodrębnione w zawodach oraz możliwości ich uzyskiwania;
- 2.2 porównuje własne zasoby i preferencje z wymaganiami rynku pracy i oczekiwaniami pracodawców;
- 2.3 wyjaśnia zjawiska i trendy zachodzące na współczesnym rynku pracy, z uwzględnieniem regionalnego i lokalnego rynku pracy;

- 2.4 uzasadnia znaczenie pracy w życiu człowieka;
- 2.5 analizuje znaczenie i możliwości doświadczania pracy;
- 2.6 wskazuje wartości związane z pracą i etyką zawodową;
- 2.7 dokonuje autoprezentacji.

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

Uczeń:

- 3.1 analizuje oferty szkół ponadpodstawowych i szkół wyższych pod względem możliwości dalszego kształcenia, korzystając z dostępnych źródeł informacji;
- 3.2 analizuje kryteria rekrutacyjne do wybranych szkół w kontekście rozpoznania własnych zasobów;
- 3.3 charakteryzuje strukturę systemu edukacji formalnej oraz możliwości edukacji pozaformalnej i nieformalnej;
- 3.4 określa znaczenie uczenia się przez całe życie.

4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych

Uczeń:

- 4.1 dokonuje wyboru dalszej ścieżki edukacyjno-zawodowej samodzielnie lub przy wsparciu doradczym;
- 4.2 określa cele i plany edukacyjno-zawodowe, uwzględniając własne zasoby;
- 4.3 identyfikuje osoby i instytucje wspomagające planowanie ścieżki edukacyjno-zawodowej i wyjaśnia, w jakich sytuacjach korzystać z ich pomocy;
- 4.4 planuje ścieżkę edukacyjno-zawodową, uwzględniając konsekwencje podjętych wyborów.

4. Realizatorzy działań związanych z doradztwem zawodowym:

W szkole podstawowej w realizację działań związanych z doradztwem zawodowym zaangażowani są wszyscy członkowie rady pedagogicznej:

a) dyrektor:

- odpowiada za organizację działań związanych z doradztwem zawodowym,
- zapewnia warunki do realizowania w szkole zajęć doradztwa zawodowego,
- organizuje w szkole wspomaganie realizacji działań z zakresu doradztwa zawodowego poprzez planowanie i przeprowadzanie działań mających na celu poprawę jakości pracy placówki w tym obszarze.

b) nauczyciele wychowawcy, nauczyciele, nauczyciele - wychowawcy w świetlicy szkolnej, nauczyciel-bibliotekarz, specjaliści (m.in. pedagog, psycholog, doradca zawodowy):

- określają mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia uczniów,
- pomagają uczniom w planowaniu kształcenia i kariery zawodowej,
- prowadzą zajęcia z zakresu doradztwa zawodowego i zajęcia związane z wyborem kierunku kształcenia i zawodu,
- eksponują w trakcie bieżącej pracy z uczniami związki realizowanych treści nauczania z treściami programowymi doradztwa zawodowego,
- realizują tematy związane z doradztwem zawodowym na godzinach wychowawczych,
- współpracują z rodzicami w zakresie planowania ścieżki kariery edukacyjno-zawodowej ich dzieci,
- współpracują z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym,

- przygotowują uczniów do udziału w konkursach np. zawodoznawczych,
- prowadzą koła zainteresowań,
- opracowują, aktualizują i udostępniają zasoby dotyczące doradztwa zawodowego,
- rozpoznają i wspierają w rozwoju zdolności i uzdolnienia uczniów,
- wskazują uczniom specjalistów, którzy mogą udzielać wsparcia w wyborze kierunku kształcenia i zawodu.

5. Warunki i sposoby realizacji programu:

Określone w programie cele realizowane są podczas:

- a) grupowych zajęć z zakresu doradztwa zawodowego, które są prowadzone przez doradcę zawodowego, a wynikają z ramowych planów nauczania;
- b) zajęć związanych z wyborem kierunku kształcenia i zawodu;
- c) wspomagania uczniów w wyborze kierunku kształcenia i zawodu w trakcie bieżącej pracy z uczniami;
- d) prowadzonych przez doradcę zawodowego, nauczycieli i wychowawców – m.in. na obowiązkowych i dodatkowych zajęciach edukacyjnych, zajęciach z wychowawcą i innych zajęciach, a także w formie indywidualnych porad i konsultacji prowadzonych przez doradcę zawodowego (lub innych specjalistów, wychowawców, nauczycieli);
- e) innych działań związanych z doradztwem zawodowym realizowanych w szkole (jak np. projekty edukacyjne, konkursy zawodoznawcze) lub poza nią (np. udział w targach edukacyjnych, festiwalu zawodów, w wizytach zawodoznawczych w zakładach pracy).

6. Zasoby materialne przydatne w realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym:

- a) biblioteczka z materiałami i publikacjami dla uczniów, nauczycieli i rodziców (przewodnik po zawodach, teczki informacji o zawodach, poradniki, materiały zawodoznawcze, ulotki, broszury, itp.);
- b) sprzęt do ekspozycji materiałów drukowanych (tablice informacyjne, regały, stojaki na ulotki itp.);
- c) sprzęt do powielania materiałów informacyjnych (np. drukarka, kserokopiarka);
- d) zbiory informacji drukowanych (informatory, ulotki, czasopisma specjalistyczne, itp.);
- e) zbiory informacji multimedialnych (filmy, płyty CD, programy komputerowe itp.);
- f) materiały wspomagające pracę doradcy i nauczycieli: ankiety, kwestionariusze, scenariusze zajęć itp.;
- g) materiały biurowe i inne niezbędne do realizacji zajęć z zakresu doradztwa zawodowego,
- h) tablice (multimedialna, ścienna, magnetyczna).

7. Sojusznicy – sieć współpracy:

- a) poradnie psychologiczno-pedagogiczne (PPP);
- b) ośrodki doskonalenia nauczycieli (ODN);
- c) biblioteki pedagogiczne;
- d) szkoły ponadpodstawowe;
- e) centra kształcenia praktycznego (CKP);
- f) urzędy pracy;
- g) cechy rzemiosł różnych i przedsiębiorczości, izby rzemieślnicze, CWRKDiZ;
- h) ochotnicze hufce pracy (OHP), centra edukacji i pracy młodzieży, mobilne centra informacji zawodowej, młodzieżowe centra kariery;
- i) pracodawcy;
- j) kuratoria oświaty, urzędy marszałkowskie, starostwa powiatowe, urzędy miast i gmin;
- k) Ośrodek Rozwoju Edukacji (ORE).

8. Plan realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym w kl. VII-VIII w roku szkolnym 2020/2021:

I. Obowiązkowe zajęcia z doradcą:

KLASA VII					
Lp.	Temat zajęć	Metody i formy realizacji	Realizatorzy	Terminy realizacji	Podstawa programowa
1	Jakie wartości są dla mnie ważne?	gra dydaktyczna, autorefleksja, pogadanka	doradca zawodowy	wrzesień	1.7, 2.6
2	Praca jako wartość w życiu człowieka.	asocjogram, praca w grupach, dyskusja kierowana, gra dydaktyczna, zdanie niedokończone	doradca zawodowy	wrzesień	2.4
3	Moje portfolio.	giełda pomysłów, dyskusja, praca w grupach	doradca zawodowy	wrzesień	1.3
4	Moje umiejętności- moje sukcesy.	dyskusja, praca indywidualna, praca w grupach, analiza filmu	doradca zawodowy	wrzesień	1.2
5	Rozpoznaję swoje aspiracje.	Autorefleksja, dyskusja – praca grupowa, metoda przewodniego tekstu – praca grupowa, rozmowa kierowana, dyskusja	doradca zawodowy	październik	1.6
6	Ograniczenia czy możliwości.	zdania typu <i>prawda czy fałsz</i> , rozmowa	doradca zawodowy	październik	1.1, 1.4, 1.5

		kierowana, praca w grupach, dyskusja, niedokończone zdania			
7	W jakich zawodach wykorzystam wiedzę z...?	praca w grupach, praca indywidualna, praca z tekstem, kalambury	doradca zawodowy	październik	2.1
8	Kim chcę zostać w przyszłości?	mapa myśli, praca indywidualna, praca w grupach	doradca zawodowy	październik	4.2
9	Zawody wokół nas.	dyskusja, praca w grupach, kolaż	doradca zawodowy	październik	4.4
10	Wolontariat-wstępem do kariery.	kula śnieżna, giełda pomysłów, praca w grupach, dyskusja, technika plakatu, pokaz filmu	doradca zawodowy	listopad	2.5
KLASA VIII					
1	Badanie preferencji zawodowych.	test preferencji, pogadanka	doradca zawodowy	luty	4.2
2	Autoprezentacja, czyli sztuka przedstawiania siebie.	pogadanka, burza pomysłów, mapa mentalna, drama	doradca zawodowy	luty	2.7
3	Jak długo się uczymy?	rozmowa kierowana, debata, praca w grupach/parach	doradca zawodowy	luty	3.4
4	Moje zasoby i preferencje a oczekiwania pracodawców.	praca w grupach, studium przypadku, analiza tekstu źródłowego, autorefleksja	doradca zawodowy	luty	2.2
5	Szkoły branżowe-szkołami pozytywnego wyboru.	Skojarzenia, dyskusja, debata, praca indywidualna, praca w grupach	doradca zawodowy	marzec	3.1

6	Marzenia do spełnienia.	dyskusja kierowana, praca w grupach, praca indywidualna – autorefleksja, plakat	doradca zawodowy	marzec	2.1
7	Co dwie głowy to nie jedna. Kto może mi pomóc w wyborze szkoły i zawodu?	rozmowa kierowana, autorefleksja, plakat, praca w grupach, zdania niedokończone, rundka pytań	doradca zawodowy	marzec	4.1, 4.3
8	Informacje w zasięgu ręki, czyli poznaję ofertę szkół ponadpodstawowych.	praca w grupach, praca z tekstem (analiza ulotek), dyskusja, plakat	doradca zawodowy	marzec	3.2
9	Co gwarantuje mi szkoła?	Krzyżówki, debata za i przeciw, praca w grupach, analiza tekstu (oferty pracy), giełda pomysłów	doradca zawodowy	kwiecień	3.3
10	Jak scharakteryzować współczesny rynek pracy?	mapa mentalna, praca w grupach, burza pomysłów, miniwykład	doradca zawodowy	kwiecień	2.3

- I. Zajęcia z nauczycielem wychowawcą: (na podstawie scenariuszy <https://doradztwo.ore.edu.pl/programy>)
 - a) Klasa VII – Zdolności i uzdolnienia.
 - b) Klasa VIII – Wybieram zawód czy szkołę.
 - c) Organizacja konkursów zawodoznawczych.
- II. Udział w TARGACH EDUKACYJNYCH.
- III. Spotkania z przedstawicielami szkół ponadpodstawowych.
- IV. Indywidualne doradztwo zawodowo – edukacyjne.

9. Monitoring i ewaluacja wewnętrzna WSDZ:

- f) Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego oraz roczny plan doradztwa są monitorowane. Za monitoring odpowiada dyrektor szkoły, doradca zawodowy, wychowawcy oddziałów klasowych;
- a) monitoring stanowi podstawę do okresowej ewaluacji i modyfikacji WSDZ;
- b) dyrektor, po konsultacji z doradcą zawodowym i wychowawcami oddziałów klasowych, ustala sposoby, zasady i harmonogram oraz obszary prowadzenia monitoringu i ewaluacji;
- c) ewaluacja przeprowadzana jest co roku;
- d) rada pedagogiczna, rodzice uczniów, osoby i instytucje z otoczenia gospodarczo-społecznego są informowani o realizacji doradztwa zawodowego w szkole. Działanie to ma charakter informacyjny, a także promujący szkołę i pracę doradcy zawodowego oraz osób zaangażowanych w zadania z doradztwa zawodowego.